

Během olympiády v Salt Lake City proběhl médii jímavý příběh, kterak americký skeletonista Jimmy Shea vybojoval zlatou medaili díky svému mrtvému dědečkovi. Jack Shea, slavný rychlobruslař a dvojnásobný olympijský vítěz z Lake Placid (1932), tragicky zahynul čtyři týdny před zahájením her, když ho na ulici srazilo auto. Bylo mu 91 let a jako nejstarší žijící olympijský vítěz se měl stát hrdinou zahajovacího ceremoniálu. Vnuk Jimmy si při závodě vsunul do helmy dědečkovu fotografii. A vyhrál. Dojemná scéna jako z Hollywoodu, která přispěla k propagaci staronového olympijského sportu. Skeleton se totiž na program her vrátil po dlouhých čtyřiapadesáti letech.

Po hlavě dolů

Skeleton je zcela určitě adrenalinový sport. Závodník se řítí hlavou napřed ledovým korytem, od něhož ho dělí pouze malé a lehké sánky s oblymi skluznicemi. Brada se vznášejí slabě tři čtyři centimetry nad zemí, rychlost šplhá až ke 130 km/h a přetížení je skoro jako ve stíhačce.

Skeleton, ony malé a lehké sánky, nemá brzdy ani žádné ovládací prvky – všechno záleží na nepatrných pohybech jezdce. Jak dokáže přenášet těžiště, jak skoro neviditelnými pohyby nohou kormidluje, jak dynamicky, plynule a bezchybně prosviští zatáčkami. V Salt Lake City měřila dráha 1335 metrů a o umístění rozhodovaly tisíce vteřiny.

Jízda na skeletonu určitě není pro každého. Závodník

Skeleton

Skeleton na olympiádě ve Sv. Mořici 1948...

musí mít schopnost neuvěřitelné koncentrace. Nejdůležitější je start. Jezdec se – i se skeletonem, jež drží za postranní madla – v předklonu rozebíhá po ledové dráze. Na nohou má speciální lehké tretry s osmi hřebíky, které mu pomáhají odrážet se od ledu. Po dvaceti metrech je fotobuňka, která začne odpočítávat čas. Závodník nalehne na skeleton a během jízdy se pak snaží ztratit co nejméně energie, kterou při startu nabyl. Komu start nevyjde, nemá šanci. Rozhodují opravdu zlomky vteřin.

Bezpečnější než boby

Kvalita vybavení hraje u skeletonu zásadní roli. Záleží samozřejmě hlavně na samotných sánkách. Vyrábějí se z lehkých a tvrdých materiálů. Konstrukteři pracují kromě nerezové oceli i s titanem a uhlíkovými vlákny, jež se používají při vývoji stíhaček a raketoplánů. Mužský skeleton smí vážit maximálně 43 kg, ženský 35. Rozhodčí kontrolují dokonce i teplotu oblyh skluznic, neboli kulatin (se dvěma drážkami) – když jsou zahřáté, jede to rychleji.

Závodník má tenkou, přiléhavou kombinézu s chrániči loktů a ramen, již zmíněné tretry, povinně tvrdou plastovou helmu s chráničem brady a speciální náhubek do úst, aby si jezdec při přetížení v zatáčkách nepřekousl jazyk.

V televizi vypadá jízda na skeletonu jako šílenství. Divák nechápe, co poměrně rozumně vypadající mladíky vede k tomu, aby se pustili hlavou dolů ledovým korytem. Sami skeletonisté považují svůj sport za poměrně bezpečný. Alespoň rozhodně bezpečnější než třeba boby. Když prý uděláte chybu, dostanete se do smyku a jsou z toho boule a odřeniny. Ale když se na vás překulí těžký bob v 90km rychlosti...

Mekka bobistů

Zmínky o sportovních disciplínách, které by mohly být předchůdci skeletonu, pocházejí už ze 16. století. Moderní skeleton, jak ho známe dnes, se zrodil koncem 19. století ve švýcarském Svatém Mořici. Původně zábava majetnějších návštěvníků horského střediska se postupně stala světoznámým sportem. Svůj název si skeleton vysloužil díky určité podobnosti sánek s kostrou.

První ledový tobogán vyrostl poblíž Svatého Mořice v roce 1882, o dva roky později pak byla postavena slavná dráha v údolí Cresta přímo v Mořici. V roce 1913 napsal E. F. Benson: „Je jen jedna Mekka, jen jeden chrám sv. Petra a jen jedna dráha Cresta. Čím je Mekka pro Muslimy a sv. Petr pro katolíky, tím je Cresta ve Svatém Mořici pro bobisty a skeletonisty.“

Na programu olympijských her se skeleton objevil třikrát – v roce 1928 a 1948 (v obou případech právě ve Sv. Mořici), a nyní v Salt Lake City 2002, kde měl premiéru i závod žen. Náš jediný reprezentant Josef Chuchla sice nepostoupil ani z prvního kola a skončil až na čtyřiatřicátém místě, ale atraktivitě skeletonu pro českého diváka by to nemělo ublížit. V České republice zkrátka pro tento sport zatím nejsou příhodné podmínky.

ADÉLA POLÁKOVÁ

...a v Salt Lake City 2002

INTERNET

- Mezinárodní bobová a skeletonová federace www.bobsleigh.com
- Americká bobová a skeletonová federace www.usabobsledandskeleton.org
- Dráha Cresta ve Sv. Mořici www.cresta-run.com
- Oficiální olympijské stránky www.olympic.org
- Kanadské skeletonové stránky www.globalserve.net/~slider/skeleton.htm